

Efekty pracy warsztatowej - grudzień 2013

2014-03-17

15 grudnia odbyło się spotkanie mieszkańców i mieszkanki oraz przedstawicieli i przedstawicielek instytucji z osiedli Ugorek i Olsza II. Spotkanie to rozpoczęło proces tworzenia Programu Rehabilitacji osiedli Ugorek i Olsza II - wizji tego, jak mają wyglądać osiedla w przyszłości (tej bliskiej i dalekiej).

Poniżej znajdują się pomysły i uwagi wypracowane przez uczestników i uczestniczki w czasie spotkania. Zostały one spisane i opracowane przez osoby z Instytutu Socjologii Uniwersytetu Jagiellońskiego, które prowadziły warsztaty. Wnioski te będą podstawą do pracy na kolejnych spotkaniach, podczas których będziemy kontynuować dyskusje nad przyszłą wizją osiedli.

DIAGNOZA I POMYSŁY

Dyskusje dotyczyły 5 tematów, które zostały wybrane podczas listopadowego Spotkania Przygotowawczego jako najważniejsze zagadnienia dla osiedli. Te tematy to: bezpieczeństwo, kultura, sport i rekreacja, przestrzeń publiczna oraz transport i komunikacja.

Najpierw analizowana była obecna sytuacja w obrębie każdego z tematów - wymieniano plusy i minusy osiedli pod tym kątem. Po dokonaniu takiej wstępnej diagnozy zastanawiano się nad tym, co można zrobić, aby poprawić sytuację. Te pomysły (na razie ogólne) opisane są w podpunkcie kierunki działania.

BEZPIECZEŃSTWO

Mieszkańcy i mieszkanki obydwu osiedli czują się w miarę bezpiecznie w swoim miejscu zamieszkania. Jednak wiele osób ma poczucie zagrożenia, zwłaszcza po zmroku, co ogranicza ich przemieszczanie się po osiedlu w tych godzinach lub powoduje niepokój o bliskich wracających w godzinach wieczornych. Z uwagi na odmienne przyczyny poczucia zagrożenia na obydwu osiedlach, konieczne jest przedstawienie ich osobno.

OLSZA II

Plusy

- + Place zabaw - miejsca uporządkowane i bezpieczne
- + Zieleń - kiedy zadbana powoduje wzrost poczucia bezpieczeństwa

Minusy

- Obecność grup kibicowskich z innych osiedli, zwłaszcza po zmroku – malują graffiti, niszczą samochody
- Obecność wielu osób z zakładów karnych
- Pod sklepami monopolowymi zgromadzenia „drobnych” alkoholików
- Zaniedbana zieleń

Kierunki działania

Mieszkańcy i mieszkanki Olszy II zaproponowali pracę z dziećmi i młodzieżą oraz z rodzicami. Stworzenie przestrzeni do realizacji pasji (graffiti, zajęcia sportowe, streetworking, wolontariaty), co pomoże „zagospodarować” młodzież, która teraz zakłóca spokój mieszkańców i mieszkanek oraz zapobiec problemom w przyszłości,

UGOREK

Plusy

- + Ogród kombatanta
- + Miejsca z dobrym oświetleniem

Minusy

- Niektóre alejki słabo oświetlone
- Zgromadzenia młodzieży po zmroku
- Obecność grup pod sklepem monopolowym

Kierunki działania

Kierunkiem działania postulowanym przez mieszkanki i mieszkańców jest budowanie więzi sąsiedzkich. Dzięki znajomości swoich sąsiadów będą czuć się bezpiecznie i będą mogli liczyć na potencjalne wsparcie. Aby to osiągnąć, konieczne jest stworzenie przestrzeni spotkań z ofertą dla różnych grup.

KULTURA

Głównym problemem obu osiedli jest brak miejsca spotkań, miejsca, gdzie mogłyby się odbywać wydarzenia kulturalne itp. Na obu osiedlach istnieją miejsca, w których takie centra mogłyby powstać. We wszystkich warsztatach zostały wymienione: kino Ugorek (na Ugorku) oraz stara kotłownia lub szkoła (na Olszy II). Brak wydarzeń kulturalnych oraz miejsca, które byłoby lokalnym centrum kultury

powoduje, że mieszkańcy czują się wykluczeni z życia kulturalnego miasta. Mieszkanki Ugorka wskazywały też na PAL jako instytucję, której cele i sposób działania warte są kontynuacji.

UGOREK

Plusy

- + duży potencjał Ogrodu Kombatantów; odbywa się tam wiele imprez, wydarzeń kulturalnych
- + zaangażowanie Punktu Aktywności Lokalnej w życie kulturalne dzielnic; organizacja wydarzeń, warsztatów, darmowych kursów językowych
- + trzy biblioteki; posiadają potencjał, jeśli ze sobą współpracują

Minusy

- brak centrum kultury; miejsca spotkań dla społeczności lokalnej, co implikuje:
- brak miejsca dla rozwoju kulturalnego dzieci i młodzieży
- brak miejsca dla seniorów; miejsca spotkań, miejsca na organizację warsztatów i wydarzeń kulturalnych
- brak miejsca na organizację wydarzeń tymczasowych, „jednorazowych” wydarzeń kulturalnych
- potrzeba niedrogiej lub bezpłatnej oferty edukacyjnej dla osób w różnym wieku (dzieci i starszych), np. lekcji języków obcych (diagnoza na bazie doświadczeń PAL).
- słaba koordynacja działań na rzecz kultury; brak usieciowienia organizacji; relacje układają się w następujący sposób:

Rada Dzielnicyspółdzielnia mieszkaniowa

Rada DzielnicyPunkt Aktywności Lokalnej

Biblioteki PubliczneMuzeum Narodowe (wspólnie organizowali jeden projekt)

OLSZA II

Plusy

- + W kwestii kultury brak wyraźnych plusów; istnieją dwa miejsca, które mają potencjał na stanie się centrum kultury, miejscem spotkań.

Minusy

- najbliższy dom kultury jest na al. 29 Listopada (tak stwierdzili uczestnicy spotkania)

- brak świetlicy młodzieżowej; miejsca spotkań dla młodzieży
- brak miejsca, wokół którego budowałyby się/ na którym opierałaby się „tożsamość” osiedla

Kierunki działania (dla obu osiedli)

- stworzenie centrum kultury, miejsca spotkań dla społeczności lokalnej; „centralizacja kultury” (oba osiedla)
- usieciowienie działań kulturalnych na Ugorku – potrzebny przy tym koordynator – animator (osoba, instytucja) odpowiedzialny za komunikację ze społecznością, włączenie społeczności, wykorzystywanie lokalnych zasobów w tejże instytucji kulturalnej
- oferta kulturalna powinna być dostosowana do grup o niskich dochodach

SPORT I REKREACJA

W odniesieniu do obu osiedli można stwierdzić, że kwestia sportu i rekreacji wywołała najpierw skojarzenia wąsko i tradycyjnie rozumianej infrastruktury sportowej dla dzieci i młodych osób: boisko, hala itd. Osoby starsze miały w ogóle problem ze wskazaniem plusów i minusów w zakresie sportu i rekreacji, a w konsekwencji z określeniem oczekiwanych kierunków działania (nie „widziały” siebie w kontekście tego tematu, nie potrafiły powiedzieć nic o swoich oczekiwaniach).

Z dyskusji warsztatowej wynika, że mieszkańcy osiedla Ugorek i Olsza II mają podobne opinie co do plusów i minusów osiedli w tym zakresie, przy czym stan (oceniany przez uczestników) jest nieco lepszy na Olszy.

Plusy

- + Olsza II: ogródek jordanowski (nowoczesny, wyremontowany – choć zorientowany tylko na dzieci, dorośli nie mają tam warunków aby wypoczywać, np. brakuje miejsca, żeby np. położyć się na kocu).
- + Olsza II: park Zaczarowanej Dorożki – poza obszarem Programu Rehabilitacji, ale to ważne miejsce wypoczynku dla mieszkańców Olszy. Marzeniem jest stworzenie podobnego obszaru na terenie osiedla.
- + Potencjał miejsc zielonych jako ewentualnych miejsc rekreacji i sportu dla różnych grup wiekowych.

Minusy

- Zdecydowanie brak infrastruktury sportowej służące w różnych porach roku i różnym grupom uprawiać sport, korzystać z rolek i rowerów: brak sieci ścieżek rowerowych, zwykłych tras do spacerów i nordicwalking, boiska/lodowiska (zamiennie w różnych porach roku).

- Brak (dostępnej cenowo) oferty zorganizowanych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży. Najbogatsza oferta to ta proponowana przez szkoły (w ramach zajęć pozalekcyjnych), ale brak oferty dla dzieci młodszych (4-7 letnich) lub zainteresowanych konkretnymi dyscyplinami (np. oferta szkółki piłkarskiej za ok. 60 zł/miesięcznie była dla uczestniczek warsztatów zbyt droga).

Kierunki działania

I na Olszy II, i na Ugorku należy dążyć do stworzenia sieci miejsc przyjaznych sportowi i rekreacji dla różnych grup (ze względu na wiek, status ekonomiczny, płeć) Należy przy tym wykorzystać istniejące tereny zielone, a zaprojektować je tak, aby stworzyć wielofunkcyjną, bezpieczną i estetyczną całość.

PRZESTRZEŃ PUBLICZNA

Plusy

- + Olsza II i Ugorek: duża ilość przestrzeni zielonych.
- + otwarte ogrody znajdujące się na terenie obu osiedli.

Minusy

- Ilość terenów zielonych jako duża zaleta zarówno Ugorka i Olszy, jednak zwracano uwagę na to, że jakość tych obszarów pozostawania wiele do życzenia. W odczuciu mieszkańców otaczające ich tereny zielone nie są w odpowiedni sposób pielęgnowane.
- przestrzenie zielone nie są w pełni wykorzystywane, ponieważ brakuje w ich obszarze infrastruktury (podkreślano brak ławek, koszy na śmieci, odpowiedniego zagospodarowania i zabezpieczenia placów zabaw oraz miejsc i elementów przestrzeni, które miałyby potencjał integracyjny).
- Odnosząc się do deficytów przestrzeni publicznych podkreślano brak poczucia bezpieczeństwa, który powoduje ograniczanie użytkowania tych obszarów. Poruszano problem niedostatecznej liczby patroli policyjnych oraz poczucie zagrożenia ze strony gromadzących się na terenie osiedli grup osób pijących alkohol.

Kierunki działania

Dążenie do zachowania istniejących obszarów zielonych (uchronienie ich przed potencjalnym zabudowaniem) oraz rozwój ich funkcji (dostosowanie do potrzeb różnorodnych grup użytkowników). Uspołecznienie procesu projektowania przestrzeni: podkreślano konieczność uwzględniania w trakcie prac projektowych głosu różnorodnych aktorów społecznych (mieszkańców, fachowców, przedstawicieli instytucji i stowarzyszeń). Zwracano uwagę na konieczność edukacji obywatelskiej dzieci, młodzieży i pracowników urzędów w aspekcie kompetencji i umiejętności związanych z partycypacją w procesach planowania przestrzennego.

TRANSPORT

Plusy

- + możliwość pieszego przemieszczania się wewnątrz osiedli (max. kilkanaście minut pomiędzy najdalszymi punktami)
- + brak ogrodzeń (grodzonych budynków lub części osiedla)
- + dobra dostępność centrum miasta (komunikacją publiczną i indywidualną)
- + planowane w najbliższej przyszłości inwestycje, które poprawią sytuację transportu publicznego i indywidualnego.

Minusy

- parkowanie samochodów przez osoby spoza osiedla (i osoby zamieszkujące czasowo, nie ponoszące wszystkich kosztów mieszkania na osiedlu).
- wykorzystywanie ulic na osiedlu w celu tranzytowym (omijanie korków na okolicznych ulicach)
- zajmowanie chodników przez zaparkowane samochody, utrudniające korzystanie z chodnika pieszym
- zła jakość chodników
- zbyt wysokie krawężniki
- problemy z połączeniem rowerowym (zwłaszcza do centrum)
- brak stojaków rowerowych
- niedokończona ul. Lema (poza obszarem osiedli, ale ważna ze względu na transport samochodowy)
- niewystarczająca liczba połączeń autobusowych z okolic ul. Ułanów

Kierunki działania

Rozwiązanie kwestii parkingowej (możliwe różne działania, do ustalenia w konkretnych projektach dla osiedli) Zrównoważenie dostępności komunikacyjnej dla różnych kategorii użytkowników/użytkowniczek
Demokratyzacja oraz zintegrowanie procesów planowania przestrzennego i transportu

**Magiczny
Kraków**

Opracował zespół: Marta Smagacz-Poziemska, Anna Bednarczyk, Inga Hajdarowicz, Monika Kicińska, Karol Kurnicki, Instytut Socjologii Uniwersytet Jagielloński

Redakcja: Małgorzata Spasiewicz-Bulas, Stowarzyszenie Pracownia Obywatelska